

A Magyar Turista-Egyesület választmányának 1920 január 21-én tartott ülésén jelen voltak: Lévay István, Szeidl Nándor, Bozsek Rézső, dr. Geszti Andor, Jász Géza, Wojciechowszky Vilmos, Binzberger Lajos, dr. Weninger László, Plökl Antal, Wóznér Ignác, Gally János, Huchthausen Lajos, Kazár Győző, Udvary János, Kauzál István, Feisztl István, Dörfler Ágoston, Félix Aladár, Hoffmann Antal, dr. Nigrinyi György, Russ Gábor, Kertész Károly, Gömöri Havas Sándor, Lakner Károly. Távolmaradásukat kimentik: Zoók József, Benkó Mihály, Wojciechowszky József, Fényes Henrik és Déry József. Elnök bejelenti, hogy Egyesületünk egyik legérdemesebb tagja, Eisenfelsi Schmidt Ferenc meghalt. A választmány gyászának felállással ad kifejezést és Plökl Antal indítványára elhatározza, hogy az elhunyt arcképét a dobogókői menedékházban helyezi el. Radványi Károly főtítkár betegségére való hivatkozással tisztségéről lemond. Választmány a főtítkári teendőik végzésére Szeidl Nándort kéri fel. Hoffmann Antalt és dr. Weninger Lászlót felkéri a választmány, hogy a titkár elfoglaltságának idejére az Egyesület adminisztrációjában őt támogassák. A Szentendrei Osztály megalakulását a választmány örömmel veszi tudomásul. Az egyesület fényképező csoportja Kertész Károly indítványára feloszlott. A teljesen hölgyekből álló Rózsa-Asztalnak a megalakulását a választmány örömmel üdvözi. Dr. Réthly Antal vál. tagságáról levélben lemond. Választmány dr. Réthly Antalt rendkívüli érdemeinek elismerésül a közgyűlésen tiszteletbeli tagnak fogja ajánlani. A Magyar Sí-Szövetség közgyűlésére Lakner Károly és Feisztl István küldetnek ki. Az igazoló-bizottság jegyzőkönyvi jelentése alapján a választmány az Egyesület tagjai sorából kizárt néhány tagot.

Sz. N.

A barlangoknak személyekről való elnevezéséről. (Válasz Dr. Kadić-nak e cím alatt a Turisták Lapja 1919. évi XXXI. évfolyamának 75. lapján megjelent cikkére.)

Miként a hiúság, úgy a hiúság elleni küzdelem is ősrégi. A sikertelen harc egy-egy szaka felkelti ugyan a figyelmet, de az emberek vállvonogatva haladnak tovább, hogy a saját és mások hiúságának tovább áldozzanak, mert bizonyos, hogy mindannyian bűnösök vagyunk, még azok is, akik az erkölcs nevében szónokolnak.

Minden ember küzd az elmúlás, az elfelejtés ellen, mert halhatatlan lelkének tudatában testi halála után is az emlékekben akar tovább élni. A temetők síremlékei, az író, a művész, a tudós megfeszített önzetlen működése és alkotása is akaratlanul ezt a célt szolgálják. És az emberek ebben bámulatos összhangban egymást támogatják, egymás nevével jelölik meg közhasznú munkásságuk eredményeit. Ez lehet gyarlóság, de egyúttal megérdemelt jutalom is. Egyéni szint nyer, aki milyen szemmel nézi. Lehet csúf, de szép, hasznos és kárttevő is egyidőben. Bűn és erény egyaránt, de azért mindenkor célszerű és szükséges, sőt hasznos kiegészítő eszköz is. Nemes tettekre, szorgalomra és alkotó munkára serkentő, buzdító erkölcsi ajándék.

Ha földünk térképét kezünkbe vesszük, hemzseg a személynevektől. Egyes szigetek, hegyek, tavak, folyók, sőt világrészek is néhol még ma is élő egyének

nevét viselik. A déli sarkon van Ross-tenger, Viktoria-, Ballemy-, Kemp-, Bouvet-, Kerguelen-, Biscoe-földje. A déli Shetland szigetcsoport majdnem minden szigete egy egy személynevet visel. S ha ebben az esetben lakatlan földek elnevezésénél megokoltak látszik az ilyen elnevezés, de régen lakott és az ottani lakosság által másképp nevezett földrészek mégis önkényesen, a civilizáltabb ember nagyobb jogánál fogva átkereszteltek. Amerika, Amerigo Vespucci dicsőségét hirdeti, pedig nem is ő fedezte föl. A Csendes-Oceán Bismarck-csoportja, az afrikai Albert és Viktoria tavak a személyi kultuszt, a hizeigést hirdetik. A világ legnagyobb hegye a Gaurizánkár a „Ragyogó” ősrégi és gyönyörű nevét egy szürke angol mérnök homályosította el és most szélitiben Mount-Everest-nek ösmerik. A Gerlach-falvi csúcsot átkeresztelték Ferenc József csúcsra. Az ilyen elnevezések ellen tiltakozni hálásabb és igazabb dolog, mint egy egy barlang névadományozásánál kritizálni. Az állat-, növény- és csillagvilágban számos tudós bűvár neve nyert megörökítést. Nem ütközünk meg azon, hogy van Newton, Laplace, Einstein elméle, Carnot tétel stb.

Természetesnek tartjuk, hogy van Raglan-, Mencesikoff-, Ferenc József kabát. Ki akarná megváltoztatni vagy kifogásolni Alexandria és Konstantinápoly városok neveit. Helyesljük, hogy van egy Kossuth-, egy Wekerle-telepünk. Magától értetődőnek tartjuk, hogy a Werndl, Mannlicher és Mauser mérnökök nevei fegyvereket jellemeznek. Nem is mosolyogunk azon, hogy cipőkenőcsök, pálinkák, közéleti előkelőségek neveit viselik.

Nem háborodunk fel azon, hogy Esztergom mellett van egy Szamárhegy, pedig ezt eredetileg Omárhegyének hívták, arról az előkelő törökről nevezve, akinek ott szüllei voltak, aki tehát ott kultúrát teremtett. Ugyátszik a szamar mégis sokoldalú, érdemes, igen életképes állat lehet, sőt neve képletes erővel is bírhat, mert a jog, az igazság és a történelem felett örök idő óta, mint itt is diadalmaskodik.

Lehet-e már most ezek után kifogásolni, hogy valaki élő személyekről nevez el barlangokat? Hisz éppen a F. T. Barlangkutató Szakosztálya vett utólag jóakarattal tudomást olyan elnevezésekről és elkeresztelésekről, amelyek ellen éppen dr. Kadićnak kellett volna nemcsak a legerősebben tiltakoznia, de ezt a szakosztályban elfoglalt pozíciójánál és vallott felfogásánál fogva meg is kellett volna akadályoznia.

A bajóti Öregkő nagybarlangját Jankovics akkori miniszter nevére változtatták, mert hisz egy miniszter nagy úr, aki nemcsak közpénzek felett rendelkezik, de címetek, hivatalokat osztogathat és főleg a kinevezésekre is befolyást gyakorolhat. Már pedig Jankovicsnak elsőrendű kötelességéhez tartozott, hogy a barlangkutatót támogassa, a kötelességet pedig nem szokás honorálni — közönséges halandóknál. Azután kértem, mi szükség volt Takács Menyhért, Pálffy, Hermann Ottó, Zichy és Cholnoky barlang elkeresztelésekre, ha az én ilyenfajta aktusaim ostromozására dr. Kadićnak még Hermann Ottó szavaihoz is folyamodnia kell. Ezek házi bűnök, a söprű otthon is jó tisztasági eszköznek bizonyulna. Ha itt ott egy szegénytelen fukar multi milliomos koldusos 200 koronákat ajándékoz órák hosszat tartó kapacitálások után az ásatásokra, akkor már jogcímet nyert arra, hogy a neve megörökíttessék. Csak ezeknek adományozzuk olyan olcsón a hírnevet, de aki dolgozik és önzetlenül fárad, azt nálunk csak irigykedéssel és gyűlölködéssel kezdik ki.

Ahány ember, annyi féleképen, sőt néha összevissza féleképen ítéli meg a helyzetet. Én nem ütközöm meg a személynevek osztogatásán még ha barlangokról

is van szó, amelyek tudvalevőleg igen kis területet foglalnak el ezen a sárteken. Magyarország tele van Sárkány, Ördög, Róka és még más e fajta népies elnevezésű lyukakkal és barlangokkal. Budapest környékén, szűk körletben három Ördög-lyuk is, ösmeretes Solymár, Vörösvár és Pilisszentkereszt közelében. Ezek nevét a szükség követelte, hogy megváltoztassák. A Vörösvár határában található Ördög-lyuk helyett a Klotild-barlang elnevezést hoztam forgalomba, amit a Barlangkutató Szakosztály is minden kritika nélkül elfogadott. Lehet, hogy nemsokára ez is hiba lesz. Furcsa háború keletkezne, ha minden kutató és felfedező elnevezéseit a kényelemben otthonülő kritikuskok és rosszmájúak hivatva lennének a saját belátásuk szerint megváltoztatni. Ez halva született eszme. A kutató szuverén hatalom felett rendelkezik, ezt se megrövidíteni, se elvenni nem lehet.

Megnyugtathatom dr. Kadiót, hogy Kmetty Béla és Szüts Pál fiatal barátaimat én vittem le az általam már régebben bejárt solymári barlangba, ahol ők akkor jártak először, hogy velük a barlangot felmérsem. Néhány közismert részleten kívül teljesen szabad kezet biztosítottam nekik a további elnevezéseknél. A nálam tartott hivatalos barlangkutató szakosztályi értekezletén tehát csak a két térképező ez irányú javaslatait szankezionáltuk. Miután ez már másodszor kerül szőnyegre, kérdem, ez a lap csak arra való, hogy dr. Hillebrand és dr. Kormos cáfolatai dacára, dr. Kadié továbbra is fenntarthassa lehetetlen állításait? Ki informálja hamisan, avagy csak ötletszerűen vádol?

Ami pedig ezen barlang leírását illeti, nagyon különösnek tartom dr. Kadié követelését, hogy ezt csakis Kmetty és Szüts tanítványaim végezhessek. Ezt a barlangot én már részletesen leírtam, de legyen igaza Kadié védőügyvédszerű fellépésének. A leírást továbbra is íróasztalfiókomba zárom, hogy a térképezők valamelyike 9 évi gondolkozás után végre elkészülhessen.

Arra a vádra pedig, hogy én a pálvölgyi kőbányában Déry, Jordán és Bagyura barátaim nevére kereszteltem három barlangot, de Scholtz Pált kihagytam, az a megjegyzésem, hogy Déry-t ugyan olyan joggal illeti meg az ilyen kitüntetés, mint Hermann Ottót, akiről Kadié a háromi Puskaporosfülke melletti barlangot nevezte el, mert, habár egyik sem volt barlangkutató, de mind a kettő kutatásra ösztökölt. Az egyik a turisztikai, a másik a tudományos barlangkutatásnak volt a megindítója. Ezt végre emlékezetbe kell tartani. Jordán volt a pálvölgyi-barlang első kutatója, egyébként ő volt Magyarországon az első, aki barlangokat kutatott. Bagyura Tamás önzetlen, lelkes támogatása nélkül pedig a mi kutatásunk csak félműnka lett volna. Ennek a három szerény férfinak az érdemeit így véltem helyesen jutalmazni. Itt a tudomány nevében vagy bármilyen álcázimen ez ellen felszólalni nem lehet. Scholtz Pál Kornéknak szintén nagy érdemei vannak a pálvölgyi barlang feltárása körül. Távól áll tőlem az a gondolat, hogy nevének megörökiását megakadályozzam, sőt az elsők között akarok lenni, akik az elismerés babérkoszorúját nyújtják át neki. De előbb egy kérdést kell tisztázni. Nyilatkozzék dr. Jordán Károly, ő vagy Scholtz volt az első bejárója a pálvölgyi-barlangnak? Egyébként Scholtz a barlang belsejében bőven kárpótolta magát a nekem tulajdonított mellőzésért.

Dr. Kadié gyanúsító vádjai tehát alaptalanok és ezért vissza kell őket utasítanom. Egyúttal felkérem, ne foglalkozzék folyton velem és fejezzük be végre a vitát.

Bekey Imre Gábor.

Felelős szerkesztő és kiadó **Déry József.**

Hornyánszky Viktor m. kir. udv. könyvnyomdája. — Felelős vezető Hornyánszky Viktor.